

N:o 92.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående försäljning af ett område från $\frac{1}{4}$ mantal Sollida under kronodomänen Stenhammar i Södermanlands län; gifven Stockholms slott den 8 mars 1907.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

att ett å en af vice kommissionslandtmätaren Johan W. Ström år 1906 upprättad karta öfver föreslagen ny kyrkogårdsplats för Flens kommun och municipalsamhälle med n:o 1 betecknad område om 8,665 kvadratmeter må från hemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Sollida under kronodomänen Stenhammar afsöndras och till Flens församling försäljas mot en köpeskilling, som föreslås af tre gode män, nämligen domänintendenten i länet samt en af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet och en af församlingen utsedd person, och därefter underställes Kungl. Maj:ts pröfning, samt under villkor i öfrigt,

att församlingen skall uppsätta och för all framtid underhålla stängsel i området gräns mot kronans mark,

att köpeskillingen skall erläggas å tid, som af Kungl. Maj:t bestämmes, och af församlingen till länets ränteri inbetalas,

att området får af församlingen tillträdas, då köpeskillingen blifvit erlagd,

och att församlingen ensam skall vidkännas lagfartskostnader och öfriga med köpet förenade utgifter.

De till ärendet hörande handlingar och karta skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas, och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Alfred Petersson.

Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 8 mars 1907.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

Departementschefen, statsrådet Alfred Petersson anförde härefter:
Å kyrkostämman den 16 juli 1906 beslöt Flens församling i Södermanlands län att antaga ett förslag om anläggande af ny begravningsplats hufvudsakligen å ett område å ägorna till $\frac{1}{4}$ mantal Sollida. Detta hemman lyder under den på grund af hofmarskalken, friherre Robert von Kræmers testamente den 17 maj 1901 svenska staten tillhöriga och enligt kontrakt af den 16 mars 1906 åt Hans Kungl. Höghet Hertigen af Södermanland på arrende upplåtna kronoegendomen Stenhammar. Det område, hvarom nu är fråga, är beläget emellan en

lägenhet, benämnd Laggahult, och en församlingen tillhörig skolhus-tomt, hvaraf jämväl en del skulle ingå i den blifvande kyrkogården. Området är å en år 1906 af vice kommissionslandtmätaren Johan W. Ström upprättad karta öfver föreslagen ny kyrkogårdsplats för Flens kommun och municipalsamhälle betecknad med ägofiguren n:o 1 och har en areal af 8,665 kvadratmeter.

Å nämnda kyrkostämma utsedda kommitterade, bruksförvaltaren C. Rossing m. fl. ingåfvo sedermera till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet en underdånig skrifvelse, däri de anförde hufvudsakligen följande.

Sedan församlingens invånarantal i följd af municipalsamhällets tillväxt under de senare åren betydligt ökats, hade det visat sig, att församlingens kyrkogård redan nu vore otillräcklig. Då vidare en ytterligare ökning af invånarantalet vore att emotse, hade församlingen å nämnda kyrkostämma beslutat att anlägga ny kyrkogård å, bland annat, ifrågavarande område. Det utsedda området vore den enda plats, ej alltför aflägsen från kyrkan och den nuvarande kyrkogården, som lämpade sig för kyrkogård. Sökandena anhölle alltså, att Kungl. Maj:t måtte lämna bifall till församlingens beslut samt meddela församlingen tillstånd att tillösa sig berörda område å Sollida ägor. Dessutom hemställde sökandena, att lösesumman för området måtte få bestämmas enligt lagen om skiljemän den 28 oktober 1887.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har till Kungl. Maj:t öfverlämnat ansökningen med därvid bilagda handlingar, bland hvilka yttranden af befullmäktigadt ombud för arrendatorn af Stenhammar och af förste provinsialläkaren i länet, äfvensom bifogat ett underdånigt yttrande af domänintendenten i länet samt i ärendet afgifvit eget underdånigt utlåtande.

Förstnämnda yttrande innefattar förklarande, att arrendatorn af kronoegendomen Stenhammar icke har något att erinra mot den för ifrågavarande ändamål ifrågasatta afsöndringen från hemmanet Sollida.

Förste provinsialläkaren har, på grund af hvad vid en utaf honom den 16 oktober 1906 hållen besiktning af såväl platsen i fråga som den nuvarande kyrkogården med omgifning förekommit, anført, att den sistnämndas närmaste omgifning ej vore passande till begravningsplats, men att det föreslagna nya området, hvilket vore beläget ungefär 300 meter från kyrkogården tätt intill landsväg, syntes vara för ändamålet lämpligt, samt att genom bifall till ansökningen i fråga någon olägenhet i sanitärt hänseende för den angränsande trakten ej vore att betara, under förutsättning att en i nordöstra hörnet befintlig brunn igenlades och vattenhämtningsställe upptoges på andra sidan skolhustomten.

Domänintenden har, då behovet af ny begravningsplats för Flens kommun, som vore i snabb tillväxt, måste anses konstateradt och då det föreslagna området såsom beläget nära kyrkan invid allmän väg syntes lämpligt i fråga om såväl läge som beskaffenhet, tillstyrkt ansökningen samt, då för kronoegendomen Stenhammars vidkommande ej kunde åberopas något som helst skäl emot upplåtelsen därifrån och området i fråga vore af relativt obetydlig storlek, förordat, att församlingen måtte få lösa detsamma efter värdering, som borde verkställas af tre gode män med iakttagande i tillämpliga delar af stadgandena i lagen om skiljemän den 28 oktober 1887. Af dessa gode män borde Kungl. Maj:ts befallningshafvande utse en och församlingen en samt domänintenden i länet vara den tredje. Värderingen borde sedermera underställas Kungl. Maj:ts pröfning.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har, med tillkännagifvande, att besvär icke blifvit hos nämnda myndighet anförda mot förenämnda kyrkostämmobeslut, den 16 juni 1906 hemställt, att, som bestämmelserna i framlidne hofmarskalken friherre von Kræmers omförmälda testamente icke syntes böra utgöra hinder för den begärda markupplåtelsen, Kungl. Maj:t måtte, med bifall till den förevarande ansökningen, medgifva, att den mark, som för den ifrågasatta kyrkogårdsanläggningen erfordrades från hemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Sollida, finge för ändamålet afstås mot ersättning, som, för undvikande af de med expropriation i vanlig ordning förenade dryga kostnader, torde kunna i enlighet med kommitterades önskan på sätt domänintenden föreslagit bestämmas af tre gode män, nämligen domänintenden i länet samt två af Kungl. Maj:ts befallningshafvande och församlingen, hvar för sig, utsedda personer, med villkor dock att den sålunda bestämda ersättningens belopp skulle underställas Kungl. Maj:ts pröfning.

Domänstyrelsen, hvars yttrande i ärendet inforrats, har förklarat sig ej hafva något att invända mot upplåtelse af ifrågavarande område för det i ansökningen angifna ändamål.

Åberopande hvad sålunda förekommit och med erinran, att med köpeskillingen synes böra förfaras i enlighet med hvad som kan anses hafva varit testamentsgifvarens afsikt, hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att ifrågavarande, å förenämnda karta med n:o 1 betecknade område om 8,665 kvadratmeter må från $\frac{1}{4}$ mantal Sollida afsöndras och till Flens församling försäljas mot en köpeskillning, som föreslås af tre gode män, nämligen domänintenden i länet samt en af Kungl. Maj:ts

befallningshafvande i länet och en af församlingen utsedd person, och därefter underställes Kungl. Maj:ts pröfning, samt under villkor i öfrigt, att församlingen skall uppsätta och för all framtid underhålla stängsel i områdets gräns mot kronans mark, att köpeskillingen skall erläggas å tid, som af Kungl. Maj:t bestämmes, och af församlingen till länets ränteri inbetalas, att området får af församlingen tillträdas, då köpeskillingen blifvit erlagd, och att församlingen ensam skall vidkännas lagfartskostnader och öfriga med köpet förenade utgifter.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna nådigt bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Nils Lange.